

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Ονοματεπώνυμο φοιτητή: Τζέλης Βασίλειος(B2017035)

Επιβλέπων Καθηγητής: Στάμου Σοφία

Κέρκυρα, Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022

Σχολικές Βιβλιοθήκες

- Θεωρείται βασικός παράγοντας μόρφωσης και πνευματικής ανάπτυξης
- Προσφέρει ένα περιβάλλον κατάλληλο για μάθηση, πληροφόρηση, ενημέρωση, προσωπική καλλιέργεια και ψυχαγωγία
- Απευθύνεται στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, αλλά πολύ συχνά και στους γονείς των μαθητών
- Ο βιβλιοθηκονόμος μπορεί να προσφέρει το υλικό εκείνο που κάνει τους μαθητές να εμπεδώσουν τη διδασκόμενη ύλη, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, καθώς και να διευκολύνει τους εκπαιδευτικούς
- Ο σημαντικότερος λόγος που συνετέλεσε ώστε η σχολική βιβλιοθήκη να αποκτήσει νέα φιλοσοφία και να αποτελέσει ένα ισχυρό όργανο μέσα στο σχολείο, σε βαθμό που να μη νοείται σχολείο χωρίς βιβλιοθήκη, οφείλεται βασικά στη γενική στροφή της εκπαίδευσης από τη σημασία την οποία κάποτε πρόσδινε στο μοναδικό σχολικό εγχειρίδιο, προς μια κατεύθυνση με πολλά και ποικίλα καινούρια μέσα που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.

Στόχοι των Σχολικών Βιβλιοθηκών (1/2)

- Η παροχή σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες της σχολικής μονάδας ενός χώρου που επιτρέπει την φυσική και διανοητική πρόσβαση στην πληροφόρηση και στον κόσμο των ιδεών
- Η υιοθέτηση των αρχών διακήρυξης της UNESCO/IFLA για τις σχολικές βιβλιοθήκες, με έμφαση σε αυτές που αναφέρονται στην ελεύθερη και καθ' όλα νόμιμα πρόσβαση στα μέσα, τις πηγές και τις υπηρεσίες μάθησης που παρέχονται
- Η μακροχρόνια σχέση μεταξύ μαθητών/τριών με τον κόσμο των βιβλίων, με την ανάγνωση και την μελέτη
- Η υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου

Στόχοι των Σχολικών Βιβλιοθηκών (2/2)

- Για να πετύχουν όλα τα παραπάνω, η σχολική βιβλιοθήκη μέσω του/της υπεύθυνου, αλλά και του Συλλόγου Διδασκόντων , επιζητεί:
- 1. Να αγκαλιάσει η σχολική βιβλιοθήκη όσο το δυνατόν περισσότερες πλευρές του εκπαιδευτικού έργου
- 2. Να συμβουλεύει τους χρήστες και να αναβαθμίσει την συλλογή της βιβλιοθήκης
- 3. Να ενημερώσει το κοινό για το πώς λειτουργεί μια σύγχρονη ελληνική βιβλιοθήκη
- 4. Να συνεισφέρει στην δικτύωση της σχολικής βιβλιοθήκης με άλλες

Δυνατότητες της Σχολικής Βιβλιοθήκης

- Αναζήτηση βιβλίων για έρευνα καθώς επίσης διαθέτει και επιτραπέζια παιχνίδια για την χαλάρωση και ψυχαγωγία των χρηστών
- Παρακολούθηση εκπαιδευτικών βίντεο και μια σύντομη ιστορική αναδρομή του χώρου
- Χρήση του χώρου για μελέτη και ανάγνωση
- Πρόσβαση στις τεχνολογικές υποδομές (H/Y) με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο για πηγές ή για επιμορφωτικές πληροφορίες
- Φωτοτύπιση συγκεκριμένου αριθμού σελίδων σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Σύγχρονη εκπαίδευση-Επιπτώσεις

- Η σύγχρονη εκπαίδευση όμως, δεν επηρεάζεται μόνο από τις θεωρίες μάθησης που επικρατούν σε κάθε εποχή. Επηρεάζεται ταυτόχρονα και από τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν, καθώς και από το είδος του υλικού που καλείται να χρησιμοποιήσει για να διδάξει στους μαθητές τις γνώσεις και τις δεξιότητες που επιθυμεί. Σε μια εποχή που αφενός η οικονομική κρίση επηρεάζει όλο και περισσότερο τους ανθρώπους και αφετέρου το ψηφιακό υλικό καταλαμβάνει μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας, οι παραδοσιακές βιβλιοθήκες με το έντυπο υλικό του, υπάρχει περίπτωση να θεωρούνται όλο και λιγότερο σημαντικές, αφού :
 - Πλέον το έντυπο υλικό το χρησιμοποιούν όλο και λιγότεροι άνθρωποι.
 - Υπάρχουν νέες εξελίξεις στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης.
 - Τα περισσότερα σχολεία αντιμετωπίζουν προβλήματα χώρου για τα μαθήματα των μαθητών τους και έτσι μειώνουν όσο μπορούν τους χώρους που καταλαμβάνουν οι βιβλιοθήκες τους.
 - Η ανάγκη περιορισμού του κόστους λειτουργίας των σχολείων, γίνεται όλο και μεγαλύτερη.

Σχολικές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα

- Ιστορικά, για τις σχολικές βιβλιοθήκες στο σύγχρονο Ελληνικό κράτος, πρέπει πρώτα να διευκρινίσουμε πως οι δημόσιες βιβλιοθήκες θεωρείται πως εμφανίζονται στην σύγχρονη Ελλάδα στα τέλη του 18ου και στις αρχές του 19ου αιώνα, ταυτόχρονα με την επίδραση των ιδεών του διαφωτισμού. Κατά την περίοδο αυτή αρχίζουν με αργούς ρυθμούς να δημιουργούνται οι πρώτες δημόσιες βιβλιοθήκες και ακολουθούν και οι πρώτες αναφορές για τη δημιουργία σχολικών βιβλιοθηκών.
- Επίσης, ένας ακόμη λόγος που αμέσως μετά την επανάσταση βρέθηκαν πολλά βιβλία τα οποία μπορούσαν να διατεθούν για την ανάγκες των σχολείων, ήταν η εκδοτική έκρηξη στον χώρο του ελληνικού βιβλίου που είχε παρατηρηθεί τρεις δεκαετίες πριν την επανάσταση.

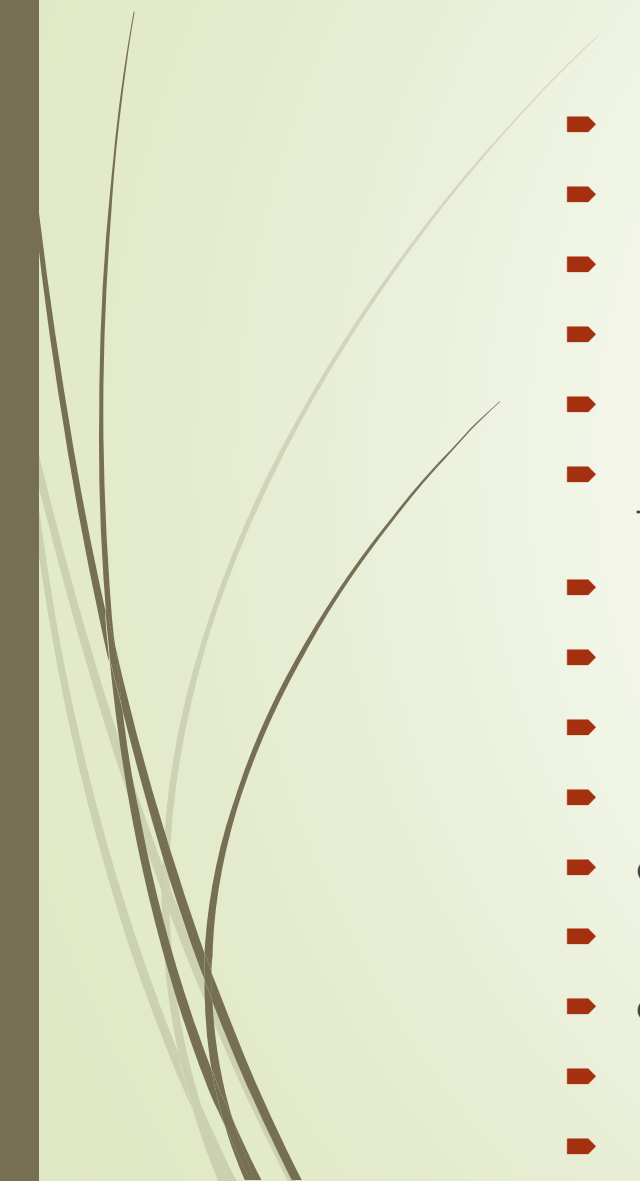

Σχολικός Βιβλιοθηκονόμος

- Ο ρόλος του σχολικού βιβλιοθηκονόμου είναι να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων του σχολείου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών αξιολόγησης. Σε συνεργασία με την διεύθυνση του σχολείου και το εκπαιδευτικό προσωπικό, συμμετέχει στην ανάπτυξη και εκτέλεση των σχολικών δραστηριοτήτων και στην εφαρμογή του αναλυτικού σχολικού προγράμματος. Είναι σημαντικό να θεωρείται ισότιμο μέλος του επαγγελματικού προσωπικού του σχολείου και να μπορεί να συμμετέχει στις συναντήσεις εργασίας ως υπεύθυνος της σχολικής βιβλιοθήκης.

Αρμοδιότητες Σχολικού Βιβλιοθηκονόμου

-
- Αναλύει τις πηγές και τις πληροφοριακές ανάγκες της σχολικής κοινότητας
 - Αναπτύσσει και εφαρμόζει πολιτικές ανάπτυξης υπηρεσιών
 - Αναπτύσσει πολιτικές πρόσκτησης υλικού για τη βιβλιοθήκη
 - Καταλογογραφεί και ταξινομεί το υλικό της βιβλιοθήκης
 - Διδάσκει την πληροφοριακή γνώση και τις πληροφοριακές δεξιότητες
 - Βοηθά τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς στη χρήση του υλικού της βιβλιοθήκης και της πληροφοριακής τεχνολογίας
 - Απαντάει σε πληροφοριακές ερωτήσεις
 - Προωθεί προγράμματα ανάγνωσης
 - Συμμετέχει σε δράσεις του αναλυτικού προγράμματος του σχολείου
 - Συμμετέχει στην προετοιμασία, εφαρμογή και αξιολόγηση των μαθησιακών αξιολογήσεων
 - Προωθεί την αξιολόγηση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, ως μέρος της ολικής αξιολόγησης του σχολείου
 - Συνεργάζεται με εξωτερικούς φορείς (δημόσιες βιβλιοθήκες, κτλ)
 - Διοικεί και εκπαιδεύει το προσωπικό της βιβλιοθήκης

Δραστηριότητες σε Επίπεδο Σχολείου

■ Η σχολική βιβλιοθήκη ασχολείται με μια μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων και οφείλει να διαδραματίζει βασικό ρόλο σε αυτές, με την άμεση συνεργασία με τον διευθυντή του σχολείου και τους διδάσκοντες. Σημαντικό σημείο δράσης της είναι και η συνεργασία με τους μαθητές. Οι δραστηριότητες των μαθητών στη βιβλιοθήκη αφορούν :

1. Τις παραδοσιακές μαθητικές εργασίες
2. Ομαδικές εργασίες και επίλυση προβλημάτων
3. Αναζήτηση πληροφοριών και χρήση των πληροφοριών
4. Παραγωγή φακέλων που τους έχει ανατεθεί σε κάποιο μάθημα και την παρουσίασή τους στον δάσκαλο και τους συμμαθητές τους
5. Εκμάθηση και σωστή χρήση του Διαδικτύου και των πηγών του

Κανονιστικό Πλαίσιο Λειτουργίας των Σχολικών Βιβλιοθηκών (1/2)

1. ΟΝΟΜΑ: Σχολική Βιβλιοθήκη του (όνομα Σχολικής Μονάδας) Δημοτικού Σχολείου
2. Κάθε Σχολική Βιβλιοθήκη αποτελεί μέρος του Συστήματος Δικτύου Σχολικών Βιβλιοθηκών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ανήκει στην ευρύτερη βιβλιοθηκονομική κοινότητα. Οργανικά εντάσσεται στη Σχολική Μονάδα, εντός της οποίας λειτουργεί και ακολουθεί τον δικό της εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας.
3. Η Σχολική Βιβλιοθήκη νοείται ως:
 - a) Χώρος μάθησης και κοινωνικοποίησης, όπου συγκεντρώνονται τεκμήρια της παγκόσμιας πνευματικής κληρονομιάς.
 - b) Μονάδα πληροφόρησης και πνευματικής παραγωγής, αποθετήριο μορφωτικού υλικού και κέντρο γνωστικών πηγών, χώρος αλληλόδρασης και συνεργασίας εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών.
 - c) Δυναμικό σημείο ανάπτυξης επιστημονικού διαλόγου και εν δυνάμει χώρος οργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων.
 - d) Κέντρο με ηλεκτρονικό και ψηφιακό εξοπλισμό, όπου αποθηκεύεται, επεξεργάζεται και διακινείται η γνώση, με πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε έναν ανοιχτό κόσμο πληροφοριών.
 - e) Χώρος προαγωγής της φιλαναγνωσίας και εργαλείο εμπλουτισμού και επέκτασης των προγραμμάτων σπουδών. Υποστηρικτικό εργαλείο για την έρευνα και την οργάνωση της διδασκαλίας, βάσει της πρόσβασης, αναφοράς και χρήσης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και όχι αποκλειστικά των προβλεπόμενων συγγραμμάτων

Κανονιστικό Πλαίσιο Λειτουργίας των Σχολικών Βιβλιοθηκών (2/2)

1. Η έννοια της Πρόσβασης στην πληροφορία ορίζεται από τα Διεθνή Πρότυπα της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας και περιγράφεται ως:
 - a) Προσδιορισμός και σαφής διατύπωση της πληροφοριακής ανάγκης, ώστε να οδηγείται ο χρήστης στην διαδικασία της αναζήτησης.
 - b) Ανάπτυξη στρατηγικών αναζήτησης, εντοπισμός της ζητούμενης πληροφορίας, αξιολόγηση των πληροφοριακών πηγών, επιλογή και ανάκτηση της εντοπισμένης πληροφορίας.
 - c) Κριτική αντιμετώπιση των ανακτημένων πληροφοριών, μέσα από διαδικασίες ανάλυσης, γενίκευσης, αξιολόγησης της ακρίβειας και της σχετικότητας, οργάνωσης και σύνθεσης των επιλεγμένων πληροφοριών.
 - d) Λειτουργική αξιοποίηση και χρήση των πληροφοριών, μετά από αναστοχαστικές, αφαιρετικές και μεταγνωστικές διεργασίες.

Συμπεράσματα

- Η αποτυχία των σχολικών βιβλιοθηκών σε επιστημονικό επίπεδο και σε επίπεδο ενσωμάτωσης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, οφείλεται :
 1. Στις μεθόδους και τους τρόπους διδασκαλίας που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί.
 2. Στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης όπως αυτό ορίζεται από αναλυτικά προγράμματα σπουδών και τη διδασκόμενη ύλη των διαφόρων μαθημάτων.
 3. Στο περιεχόμενο των διαφόρων προγραμμάτων εκπαίδευσης που προσφέρονται εκτός τα του ωρολογίου προγράμματος και στις ανάγκες των διάφορων σχολικών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται σε όλα τα σχολεία (όπως είναι οι σχολικές γιορτές), ή σε ορισμένα απ' αυτά (π.χ. τις θεατρικές παραστάσεις).
- Κρατάμε το εξής συμπέρασμα «τα βήματα που έγιναν τα τελευταία χρόνια... ήταν σε μερικές περιπτώσεις σημαντικά... ενώ σε άλλες λιγότερο, όπως π.χ. στις σχολικές βιβλιοθήκες, οι οποίες ιδρύθηκαν εκ γενετής ανάπηρες και, φοβούμαι, θνησιγενείς. Με δεδομένα τα εγγενή προβλήματα προσωπικού, ανανέωσης των συλλογών και λειτουργίας τους...είναι δυστύχημα τόση προσπάθεια και τόσα χρήματα να μη συνοδεύονται από λειτουργική επιτυχία, υπονομεύοντας μάλιστα στην κοινωνική συνείδηση την ίδια την έννοια της σχολικής βιβλιοθήκης»

Προτάσεις

- Σε κάθε περίπτωση, είναι αδιανόητο η ύπαρξη σχολικών βιβλιοθηκών στην ελληνική εκπαίδευση να αποτελεί ένα δευτερεύον θέμα. Είναι εξ ίσου αδιανόητο μια τεράστια επένδυση που έγινε για την παιδεία με την ίδρυση των σχολικών βιβλιοθηκών, να εξανεμιστεί και από οικονομικής και από εκπαιδευτικής πλευράς.
- Πιστεύουμε πως η πολιτεία άμεσα θα πρέπει να :
 1. Να γίνει η βιβλιοθήκη αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας
 2. Η χρηματοδότηση των σχολικών βιβλιοθηκών να γίνεται αποκλειστικά από το ΥΠΕΠΘ, μέσω των κονδυλίων που παρέχονται στις σχολικές μονάδες, καθώς και δωρεές για κατάλληλο υλικό για την αναβάθμιση και την καθ' όλα ομαλή λειτουργία των σχολικών βιβλιοθηκών.
 3. Οι βιβλιοθήκες να έχουν το δικαίωμα τις επιλογής υλικού, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε σχολείου και της κάθε τοπικής κοινωνίας και να μην περιορίζονται από την εγκεκριμένη λίστα βιβλίων του ΥΠΕΠΘ